

Знајући с ким има посла, новинар загребачког радија поставио је темпирано питање Стипи Месићу: "Да ли Вам је засметало што је Милорад Додик добио највећи аплауз од вијећника Српског народног вијећа?" Одговор: "Наравно да ми је засметало. А осим тога, Додик је илузиониста и морао би да зна да је Република Српска настала на етничком чишћењу. Осим тога, Београд би морао да каже Србима у БиХ да им је главни град Сарајево."

Завист и сујета су људске особине и нису стране ни функционерима. Морам исправити Месића - Додик је добио највећи аплауз као личност, али још бурније је поздрављена делегација косовских Срба. Тиме су вијећници показали шта мисле о хрватском признању измишљене државе Косово. За Месићеву изјаву Додик је сазнао тек по повратку у Бањалуку и након тога дао је изјаву којом подсјећа да се етничко чишћење дешавало и у Хрватској, јер је то била службена политика Фрање Туђмана. Тонски запис са Бриона, када Туђман прије акције "Олуја" даје јасна упутства хрватским генералима: "Позиваћемо Србе да остану у Хрватској, да им се гарантује сигурност, бла-бла-бла, а заправо све ћемо чинити да што прије напусте своје куће и побјегну из Хрватске." Нису из Хрватске протјеране стотине хиљада врабаца, нити је хрватска војска на окупационој цести побила мраве, већ српске цивиле који су панично бјежали у спас Републике Српске. То је мучна прошлост са простора бивше државе и тиме нека се бави историја, а судови да суде злочинцима. Ратови више не могу бити ничија политика, ни будућност за било који народ. Хрватску јавност треба више да забрине говор Милорада Пуповца, који је свих ових година својом гандијевском политиком задужио не само Србе у Хрватској, већ и хрватску власт. Пуповац је своју универзитетску каријеру могао наставити далеко угодније и сигурније било гдје другдје. Изабрао је демократску борбу за равноправност и право на постојање.

А када је БиХ у питању, то се тиче највише нас који ту живимо. Дејтонски мировни споразум никоме не даје право на недовршени рат, никоме не даје право да Републику Српску карактерише творевином насталом на етничком чишћењу. Босна и Херцеговина је највише пропатила у протеклим ратовима и не требају јој заштитници који ће распиривати тензије. Република Српска је ентитет који заједно са Федерацијом чини БиХ. Нема неке друге БиХ, осим ове Дејтонске. Тим Споразумом БиХ је задата као држава, као што је претходним Вашингтонским задата и Муслиманско-хрватска Федерација. Тако задату државу Срби и Хрвати највише осјећају као административни однос: пасоши, личне карте, држављанство и слично. То није никаква тајна и то сви знају. Ако је држава задата, осјећаје није могуће задати. Лично је право да Републику Српску људи осјећају својом државом. Осјећаји су иначе лична својина.

Република Српска је у Дејтону и Паризу потврђена у свом субјективитету који јој даје право на специјалне везе са сусједним државама. Поштовање таквог устројства БиХ са Републиком Српском као конститутивним ентитетом, обавеза је свих, а поготово држава потписница. Неки раде против БиХ, представљајући се њеним заштитником и дијелећи

лекције Београду и Бањалуци. Месић не зна да више ни Харис Силајџић не карактерише Републику Српску као он. Република Српска није само уставна категорија, већ и страна у свим анексима мировног споразума. Месић намјерно заборавља чињенице из личне прошлости, оптужујући само друге, покушавајући водити неке друге ратове, макар у главама људи, и тиме их удаљавати од помирења. Онај ко се хвалио да је срушио претходну заједничку државу, а тиме су започели крвави ратови, ко је величао НДХ, ко је био дио Туђмановог режима који је са Милошевићем договарао подјелу БиХ, не може дијелити лекције. Можда накнадна памет може спасити одговорности пред Хашким трибуналом, оптужујући друге, али не може преварити историју.

Зато је добро да Република Хрватска у својој сарадњи са сусједима поштује и право других на виђење сукоба. Предсједник Владе Републике Српске је, поздрављајући скуп Српског националног вијећа у Хрватској, подржао и улазак српских представника у Владу Хрватске као начина рјешавања бројних проблема народа који је од конститутивног постао национална мањина. Похвалио је и напоре власти у Хрватској да заједно са српском заједницом побољша услове за повратак, јер ће се тиме рјешавати и проблеми српских избјеглица сада настањених у Републици Српској. Поздрављен је најдужим аплаузом, а по завршетку скупа, излазио је скоро пола сата из дворане "Лисински". Толико је вијећника хтјело да га поздрави и захвали му на ријечима подршке и охрабрења.

Знајући Месића, хрватски премијер Санадер га је подржао само онолико колико то тражи однос према институцији предсједника Републике. Зато је умирујуће рекао да неће одустати од посјете Бањалуци на позив бискупа Комарице. Свака активност усмјерена на помирење и охрабрење повратка избјеглица је добродошла. Тако и Санадер у Бањалуци. Отвореном сарадњом и разумијевањем могуће је одмакнути се од сукоба који су уназадили не само економске перспективе, већ и међунационалне односе на подручју бивше заједничке државе. Садашња власт Републике Српске иде тим путем, а супротставља се наметању колективне кривице било ком народу. Иначе, моја земља је и даље Југославија и тиме и све њене бивше републике. Знам да ће бити поново уједињена у Европској унији.

(Аутор је саветник премијера РС; текст је објављен у бањалучким "Независним новинама" 4.6.2008.)